

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

SKRIVELSE

2024-09-25

Ärendenummer

NV-05740-24

Waldén, Emelie
Tel: 010-698 11 09
Emelie.Walden
@naturvardsverket.se

Enligt sändlista

Utlysning av skivrarstöd för ansökan till EU:s miljöfond LIFE 2025

Nu är det möjligt att söka skivrarstöd från Naturvårdsverket för att ta fram en ansökan inom området natur och biologisk mångfald till EU:s LIFE-program under ansökningsåret 2025.

Skicka ansökan till registrator@naturvardsverket.se, ange referensnummer NV-05740-24.

Ansökan ska ha inkommit till registrator senast den 1 december 2024

Vad kan du söka för?

Inom delprogrammet *Natur och Biologisk mångfald* i LIFE-programmet kan man få stöd för finansiering av åtgärder som bidrar till att uppnå mål enligt EU:s naturvårdslagstiftning, särskilt art- och habitatdirektivet eller fågeldirektivet. Det kan t.ex. gälla restaureringsåtgärder i Natura 2000-områden, arbete för särskilt hotade direktivnaturtyper eller arter, åtgärder för pollinatörer eller andra åtgärder som bidrar till att uppnå EU:s mål för biologisk mångfald. Naturvårdsverket vill uppmuntra länsstyrelser och andra organisationer att söka medel från LIFE-programmet för projekt som bidrar till att uppfylla myndighetens uppdrag, att genomföra åtgärder för värdefull natur.

Det finns två typer av projekt som man kan söka med koppling till biologisk mångfald. Dels standardprojekt (Standard Action Project, SAP), dels strategiska naturprojekt (Strategic Nature Project, SNAP). SAP motsvarar den mer vanligt förekommande typen av LIFE-projekt, med fokus på konkret genomförande av åtgärder. SNAP ska vara mer långsiktiga och strategiska projekt och måste bygga på fastställda planer för biologisk mångfald kopplade till EU:s åtaganden.

För mer information om EU:s kriterier för vad ett LIFE-projekt kan innehålla, besök EU:s hemsida om LIFE: [Nature and Biodiversity \(europa.eu\)](http://europa.eu)

Innan ansökan om skivrarstöd skickas in rekommenderas att sökanden läser igenom LIFE-programmets generella villkor och prioriteringar.

Tidplan

EU-kommissionen har ännu inte gått ut med någon information om tidplanen för 2025 års ansökningar, men det är troligt att tidsplanen blir lik den under 2024. Tidsplanen skiljer sig åt mellan standardprojekt (SAP), där ansökan sker i ett steg, och strategiska naturprojekt, SNAP, där ansökan sker i två etapper.

För SAP skedde utlysningen för 2024 i april. Ansökningar för SAP skulle lämnas in i september. Det innebär att ansökningsskrivandet behöver ha kommit en bra bit ”på väg” redan innan den formella utlysningen sker, och därför har Naturvårdsverket inför 2025 även tidigarelagt utlysningen av skrivarmedel.

För strategiska naturprojekt, SNAP, är ansökningsförfarandet uppdelat i två etapper. Under 2025 görs ingen utlysning för SNAP-ansökningar, utan nästa utlysning sker sannolikt 2026.

Villkor för skrivarstöd

Naturvårdsverket kan ge stöd till projekt inom LIFE *Natur och Biologisk mångfald* som fokuserar på åtgärder som täcks av regleringsbrevet under anslaget 1:3 Åtgärder för värdefull natur. Kopplat till LIFE gäller det normalt framför allt skötsel- och restaureringsåtgärder i terrestra miljöer i skyddade områden, särskilt Natura 2000, eller åtgärder för hotade arter som omfattas av EU:s naturvårdsdirektiv. För projekt som i huvudsak avser åtgärder i sötvattenmiljöer eller i marina miljöer, hänvisas till Havs- och vattenmyndigheten. Projekten behöver också kunna uppfylla EU:s grundläggande krav för LIFE *Natur och Biologisk mångfald*.

För att skriva en SAP-ansökan kan skrivarstöd sökas för projekt kopplade till utlysningen 2025. Denna skrivarstödsomgång är det inte möjligt att söka skrivarstöd för att skriva en SNAP-ansökan.

Ett villkor för att Naturvårdsverket ska betala ut skrivarstödet är att den sökande har skickat in en fullständig ansökan, som uppfyller EU-kommissionens grundläggande kvalitetskriterier inom utsatt tid. Skrivarmedel kan därmed endast beviljas till projektidéer som bedöms redo att påbörja ansökningsförfarandet till EU. Skrivarstödet betalas ut i efterskott.

Att Naturvårdsverket beviljar skrivarstöd till projektidén innebär inte per automatik att Naturvårdsverket blir medfinansierare i den slutliga LIFE-ansökan. Eventuell medfinansiering måste förankras med Naturvårdsverket i ett mycket tidigt skede. Om man söker skrivarmedel och även tänker sig medfinansiering av själva projektet, ska de preliminärt uppskattade medfinansieringsbehoven därför också beskrivas redan i skrivarmedelsansökan. Även Naturvårdsverkets eventuella medverkan i projektet som partner ska förankras med Naturvårdsverket i ett mycket tidigt skede.

Vad ska ingå i ansökan om skrivarmedel?

Naturvårdsverket uppmanar sökanden att på ett strukturerat sätt beskriva hur man har genomfört en behovsanalys av projektidén och på vilket sätt de olika åtgärderna är av betydelse för ett framgångsrikt projekt. Det är även viktigt att tydligt beskriva åtgärdernas förväntade resultat i relation till projektets målsättning och motivera projektet utifrån LIFE-programmets och Naturvårdsverkets krav och prioriteringar.

Ansökan ska innehålla svar på samtliga frågor nedan:

1. *Syfte*: Vad är projektets syfte och mål? Beskriv hur projektet kopplar till LIFE-programmets krav och prioriteringar.
2. *Hotbild*: Vilken hotbild eller vilka problem ska projektet åtgärda?
3. *Åtgärder och dess effekter*: Vilka åtgärder ska undanröja hot och problem (enligt punkt 2 ovan)? Beskriv ungefärlig omfattning av åtgärderna (t.ex. ungefärlig areal naturtyp som omfattas) så långt möjligt och beskriv resultatet (d.v.s. den effekt) som respektive åtgärd förväntas ge. Där det är aktuellt, beskriv hur effekterna av olika åtgärder är relaterade till varandra.
4. *Var*: Vilket geografiskt område omfattar projektet? Motivera den ekologiska relevansen av valt område. Om ansökan planeras omfatta åtgärder i områden som inte ingår i Natura 2000-nätverket ska det framgå vilka dessa områden är och hur det tänkt motiveras.
5. *Metoder*: Kommer de metoder ni använder att vara etablerade och tillämpliga enligt bästa tillgängliga praxis eller kommer ni att testa nya metoder och/eller utveckla befintliga metoder vidare?
6. *Projektperiod*: Hur länge ska projektet pågå?
7. *Projektbudget och medfinansiering*: Ange preliminär projektbudget och omfattning på eventuell medfinansiering som önskas från Naturvårdsverket.
8. *Partners och samverkan*: Beskriv hur partners i projektet valts ut och vilken samverkan som behöver bedrivas i relation till de behov som finns för att nå projektets mål.
9. *Ansvarsförhållanden*: Ange vem som är projektägare (*coordinating beneficiary*), eventuella medsökande (*associated beneficiaries*) och andra viktiga deltagare i projektet (medfinansiärer m.m.). Innan skrivarestödsansökan skickas in bör projektet vara förankrat med respektive medsökande.
10. *Markinköp/intrångsersättning*: Omfattar projektet någon form av markinköp/intrångsersättning knuten till områdesskydd?
11. *Investeringar*: Omfattar projektet några investeringar i Naturvårdsverkets fastigheter, t.ex. byggnation/restaurering av anläggningar?
12. *Juridiska processer*: Är någon åtgärd i projektet beroende av juridiska processer t.ex. vattendomar, ändringar av dikesföretag eller förhandlingar om reservatsbildning?
13. *Uppföljning*: Hur kommer ni att följa effekterna långsiktigt dvs. efter programmets slut? Hur kommer ni att säkra förvaltningen av uppnådda resultat långsiktigt, t.ex. skötsel av restaurerade marker?
14. *Summa*: Hur mycket skrivarmedel ansöker ni om?

En lämplig omfattning på ansökan om skrivarstöd är cirka fyra sidor. Avsikten är att vi ska få en uppfattning om projektets mål, omfattning och upplägg. De uppgifter ni anger är inte bindande men större ändringar ska förankras hos Naturvårdsverket i god tid innan ansökan skickas in.

Utvärdering av skrivarmedelsansökningar

Naturvårdsverket bedömer projektidén och ansökan utifrån de frågor som listas ovan och efter följande generella kriterier:

- Hur väl projektidén uppfyller LIFE-programmets krav och prioriteringar, dvs. med hänsyn till chansen att projektet beviljas stöd på EU-nivå.
- Hur väl projektidén stämmer överens med Naturvårdsverkets prioriteringar av åtgärder för värdefull natur. Se bland annat reviderat förslag till *Prioriterad åtgärdsplan för Natura 2000 (PAF) för år 2021–2027*¹.
- Projektets kostnadseffektivitet (samlade naturvårdsnytta i förhållande till kostnaden).
- Projektets samordningsvinster av att genomföra åtgärderna samlat och möjligheterna till kompetens- och kapacitetsbyggande.
- Planering och förankring, om det är rimligt att LIFE-ansökan blir klar i tid.
- Behov av medfinansiering.

Prioriteringar

Naturvårdsverket stödjer i första hand projekt som gör prioriterade insatser för att bibehålla eller förbättra bevarandestatusen för arter och naturtyper listade i EU:s två naturvårdsdirektiv (art- och habitatdirektivet och fågeldirektivet) inom nätverket Natura 2000, i linje med Sveriges och EU-kommissionens prioriteringar.

Med utgångspunkt i PAF, välkomnar Naturvårdsverket särskilt ansökningar med t.ex. följande inriktningar:

- ”Friska” gräsmarker: Restaurering av ängar, restaurering av silikatgräsmarker (6270) och/eller staggräsmarker (6230).
- Trädklädda betesmarker (9070): Restaurering av ädellövmiljöer till betesmark, restaurering av skogsbeten, inte minst kalkbarrskog.
- Skog: Återställande hydrologi, skapa mer ljusöppna miljöer (särskilt i de fall då bete också införs), veteranisering av träd och skapa död ved, restaurering/skapande av brynmiljöer.
- Vegetationsfattiga marker/substratmark: Restaurering av alvar, restaurering av dyner.

Även åtgärder i marker som inte är naturtypsklassade idag, men som genom restaureringsåtgärder kan bidra till ökade arealer av sådana naturtyper som finns inom Natura 2000-område, kan ingå.

För arter som omfattas av art- och habitatdirektivet prioriteras arter med inte gynnsam bevarandestatus (U1 och U2), i synnerhet arter med dålig

---

¹ PAF: <https://www.naturvardsverket.se/om-oss/regeringsuppdrag/slutredovisade-regeringsuppdrag/prioriterad-atgardsplan-for-natura-2000-ar-2021-2027>

bevarandestatus och negativ trend (U2-) både på EU-biogeografisk och på nationell biogeografisk nivå. För fåglar som omfattas av fågeldirektivet prioriteras arter som är klassade som hotade enligt både aktuell EU-rödlista och nationell rödlista. Ytterligare prioritering kan ges om arterna också ingår i Åtgärdsprogram för hotade arter och naturtyper.

Vid prioriteringarna kommer Naturvårdsverket även att beakta de utfästelser Sverige gjort i maj 2023 kopplat till mål 1 och mål 2 i EU:s strategi för biologisk mångfald (se mer information via denna länk [Sverige har gjort utfästelser om bevarande av biologisk mångfald \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se/om-sverige/sverige-har-gjort-utfastelser-om-bevarande-av-biologisk-mangfald)).

Den sökande ska förhålla sig till Naturvårdsverkets vägledning om förvaltning av naturtyper och arter och hålla sig inom en relevant ekologisk skala.

Icke beslutade Natura 2000-objekt

Naturvårdsverket avråder från att inkludera åtgärder kopplade till:

- Föreslagna Natura 2000-områden som inte är beslutade av regeringen.
- Föreslagna utvidgningar av Natura 2000-områden som inte är beslutade av regeringen.
- Förekomst av arter eller naturtyper i Natura 2000-områden som inte är beslutade av regeringen.

Skälet är att samtliga beslut om objekt, utvidgningar och artförekomster fattas av regeringen. Vid bedömningen av om ett LIFE-projekt ska beviljas eller inte, ställer LIFE-utvärderarna ofta krav på att de områden och artförekomster som ingår ska vara utpekade inom Natura 2000, och att de som inte ännu är det kommer att vara beslutade inom projektperioden eller kort därefter.

Naturvårdsverket kan inte lova i en ansökan att beslut kommer att fattas inom projektperioden eller överhuvudtaget. Om den sökande ändå väljer att inkludera åtgärder för sådana objekt och artförekomster, får man räkna med att de inte är bidragsberättigade. Om man har fått bidrag för åtgärder i objekt som inte blivit beslutade finns risk att man blir återbetalningsskyldig.

Ett undantag från ovanstående principer är om områdena utgörs befintliga skyddade områden enligt nationella regelverk, och omfattar miljöer som finns på EU:s rödlista för naturtyper, och där har bedömts ha status EN eller CR. Sådana områden kan vara förenliga med ansökan om LIFE-medel.

Beslut om denna skrivelse har fattats av enhetschefen Ulrica Swärd efter föredragning av handläggaren Emelie Waldén.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Ulrica Swärd

Emelie Waldén

Sändlista:

Samtliga länsstyrelser

Stiftelsen Tyrestaskogen

Laponiatjuottjudus

Västkuststiftelsen

Skärgårdsstiftelsen

Upplandsstiftelsen

Stiftelsen skånska landskap

Skogsstyrelsen

Jordbruksverket

Havs- och vattenmyndigheten

SLU

WWF

Naturskyddsföreningen

Svenska Jägareförbundet

BirdLife Sverige